

Oběti trestných činů

Zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů

Definice oběti, zvlášt' zranitelná oběť

- **Oběť** – fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková újma nebo nemajetková újma
- **Zvlášt' zranitelná oběť** § 2 odst.4
 - a) Dítě
 - b) Osoba, která je vysokého věku nebo je postižena fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením
 - c) Oběť trestného činu obchodování s lidmi, znásilnění, týrání, teroristického útoku
 - d) Oběť trestného činu proti lidské důstojnosti se zohledněním druhotné újmy vzhledem k věku, pohlaví, rase, národnosti, sexuální orientaci, náboženství, zdravotnímu stavu, rozumové vyspělosti, schopnosti se vyjadřovat, životní situaci

Bezplatná odborná pomoc

Bezplatná odborná pomoc

§ 5 – subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů mají povinnost poskytnout odbornou pomoc bez zbytečného odkladu bezplatně na základě žádosti zvláště zranitelné oběti, která tuto pomoc potřebuje...subjekty mohou bezplatně poskytnou odbornou pomoc i jiným obětem

§6 – ...Probační a mediační služba může poskytovat obětem podle tohoto zákona právní informace

Registr poskytovatelů pomoci obětem trestných činů

<https://otc.justice.cz/verejne/seznam.jsf>

Informace poskytované oběti dle § 9

- Jaké služby organizace poskytuje, případně odkáže na organizace, pokud požadovanou službu neposkytuje
- O právech oběti dle tohoto zákona
- O právech oběti jako poškozeného dle trestního řádu
- O průběhu trestního řízení a postavení oběti jako poškozeného a svědka v něm

Prohlášení oběti o dopadu trestného činu n a její život

§ 22 zákon o obětech a § 43 odst. 4 trestního řádu

Oběť má právo v kterémkoli stadiu trestního řízení učinit prohlášení o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na její dosavadní život.

Oběť může učinit prohlášení i písemně.

Písemné prohlášení se v řízení před soudem provede jako listinný důkaz

Právo na peněžitou pomoc

§ 23-36

Okruh oprávněných žadatelů §24:

- ublížení na zdraví (nejméně tři týdny, lékařské ošetření)
- těžká újma na zdraví
- pozůstalí
- trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a dítě, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby

Účel peněžitě pomoci § 26:

- 1) Jednorázová částka pro překlenutí zhoršené sociální situace
- 2) Pokud nebyla újma či škoda plně nahrazena

Žádosti o peněžitou pomoc posuzuje Ministerstvo spravedlnosti

Zmocněnec, Důvěrník

Důvěrník § 21

- doprovod oběti k úkonům trestního řízení,
- Poskytuje oběti potřebnou, zejména psychickou, pomoc
- nemůže zasahovat do průběhu úkonu

Zmocněnec § 50 - §51a

- Zástupce poškozeného
- Zmocněnec může být zároveň důvěrníkem podle zákona o obětech
- Může klást otázky obviněnému i jiným vyslychaným osobám, činit návrhy, podávat žádosti, vznášet námítky atd.

Na bezplatné služby zmocněnce má právo zvláště zranitelná oběť

Poškozený – trestní řád

§ 43 trestního řádu

Poškozený má právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů, zúčastnit se sjednání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení o dohodě o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit

Poškozený je oprávněn také navrhnout, aby soud uložil obžalovanému povinnost nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování

§46

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny poškozeného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.

Trestní stíhání se souhlasem poškozeného

§ 163

Jasný výčet trestných činů, kdy lze zahájit a v zahájeném trestním řízení pokračovat pouze se souhlasem poškozeného, který je k pachateli příbuzným v pokolení přímém, sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel, partner nebo druh nebo je v poměru rodinném nebo obdobném a újmu pachatele by právem pociťoval jako újmu vlastní (§ 100)

§ 163a

Souhlas není třeba, pokud:

- byla trestným činem způsobena smrt
- Poškozený není schopen dát souhlas pro duševní chorobu či poruchu
- Poškozený je mladší 15let
- Nebyl souhlas dán v tísní (výhružky, nátlak, závislost, podřízenost)